

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 11P/35/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820204058
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľudmila Škvaridlová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2021:3820204058.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza samosudkyňou JUDr. Ľudmilou Škvaridlovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti P. K., nar. X.X.XXXX a E. K., nar. XX.X.XXXX, obe t. č. bytom N. XA, W., v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny - OSV Prievidza, deti V. K., nar. X.X.XXXX, trvale bytom V. W., otec neuvedený o návrhu A. K., nar. X.X.XXXX, trvale bytom W., Ul. E. cesta XXXX/XA, t. č. bytom N. XA, Prievidza o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Zveruje maloletú P. K., nar. X.X.XXXX a E. K., nar. XX.X.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke A. K., nar. X.X.XXXX, trvale bytom W., Ul. E. XXXX/XA, t. č. N. XA, W..

II. Matka V. K., nar. X.X.XXXX, bytom W. je povinná platiť na výživu maloletej P. mesačne sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa a na maloletú XX mesačne sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa, ktoré bude poukazovať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, vždy do 15-teho v tom-ktorom mesiaci vopred s účinnosťou od 1.októbra 2020.

III. Zameškané výživné za dobu od októbra 2020 do januára 2021 je matka povinná zaplatiť v mesačných splátkach vo výške 10 eur spolu s bežným výživným od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 15-teho dňa až do úplného zaplatenia.

IV. Oprávnením a povinnosťou starej matky je zabezpečovať maloletým deťom osobnú starostlivosť, zabezpečovať im každodenné potreby, spravovať ich veci tak, aby neutrpeli majetkovú ujmu na svojich právach, spravovať ich veci tak, že úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka, stará matka maloletých detí XXXX,K. svojím písomným podaním navrhla súdu, vydať neodkladné opatrenie, ktorým zverí maloletú P. K., nar. X.X.XXXX a maloletú E. K., nar. XX.X.XXXX do jej náhradnej osobnej starostlivosti s odôvodnením, že ich matka sa o maloleté deti nestará od mája 2020, nezaujíma sa o ne a stará matka o nej nemá žiadne informácie.

Ďalej uviedla, že matka maloletých detí od roku 2017 žila u svojho priateľa v Obci D., kde sa t. č. už fyzicky nezdržiava. Stará matka bola s ňou v minulosti v kontakte, ale od mája 2020 s ňou kontakt nemá. Má informácie, že matka je v zahraničí a nemá o nej žiadne správy. Stará matka sa skontaktovala s políciou, ktorá zistila, že sa zdržiava vo M. aj s deťmi, ktoré sú v poriadku.

Dňa 21.9.2020 príbuzní starej matky oznámili, že deti sú u príbuzných a ich matka sa o ne nezaujíma. Stará matka mala obavu o deti, preto išla do M. a zistila, že obe maloleté deti sú v poriadku, ale ich matku

našla špinavú, strapatú medzi bezdomovcami. Po návrate na Slovensko s matkou málo komunikovala, preto navštívila jej psychiatra MUDr. Borzoviča, ktorý jej nastavil medikamentóznú liečbu. Matka detí aj v minulosti navštevovala túto psychiatrickú ambulanciu. Užíva lieky, či ich užívala v zahraničí, uviesť nevedela. Stará matka zhodnotila po príchode na Slovensko, že matka nemala o svoje deti záujem a správala sa k nim odmerane.

Z predchádzajúceho vzťahu má dve deti O. K., nar. XX.X.XXXX a P. K., nar. XX.XX.XXXX, ktoré by mali byť zverené do starostlivosti ich otca.

Stará matka žiada zveriť maloleté deti do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

Je vydatá, stará sa o svojho manžela a poberá opatrovateľský príspevok. Užíva 4-izbový byt v nájme, kde nájomné činí 600 eur mesačne. Okrem nej, manžela a detí P. a E. v byte býva aj jej syn P. s priateľkou, ktorý jej pomáha a finančne i prispieva na domácnosť.

2. Matka návrh prevzala dňa 4.12.2020, ku ktorému sa písomne nevyjadrila.

3. Súd určil termín pojednávania na 28.januára 2021, na ktorý sa navrhovateľka dostavila včas a riadne, za mal. dieťa kol. opatrovník V.. X.. Matka sa na pojednávanie nedostavila, doručenie vykázané nemá, súd jej predvolanie doručoval na adresu posledného trvalého bydliska Mesto Prievidza, kde si zásielku, predvolanie na pojednávanie neprevzala, preto súd postupoval tak, že predvolanie považoval za doručené, nakoľko ho súd zverejnil na úradnú tabuľu súdu a web stránku.

4. Súd pojednával bez prítomnosti matky mal. detí V.K. po zistení prítomnosti predvolaných účastníkov konania podľa § 180 CSP.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie, vylúchom navrhovateľky, kolízneho opatrovníka, oboznámil listinné dôkazy - návrh č.l.1, správa MUDr. Borzoviča č.l.2, šetrenie pobytu matky č.l. 5, rodný list dieťaťa č.l. 12, ďalší rodný list dieťaťa č.l. 14, 19, 20, správa kol. opatrovníka č.l.21, zápisnica o trestnom oznámení č.l.22, uznesenie o neodkladnom opatrení č.l.23, oznámenie úradu práce č.l.38, oznámenie sociálnej poisťovne č.l.39, rozsudok OS Prievidza č. k. 10P 53/2013 č.l. 40, 41, potvrdenie o spôsobilosti vykonávať osobnú starostlivosť o mal. deti vydané ošetrojúcim lekárom navrhovateľky č.l. 47, ďalšia správa kol. opatrovníka č.l.50, oznámenie úradu práce č.l.51, oznámenie predvolania na úradnej tabuli súdu a web stránke č.l.59, šetrenie trvalého pobytu č.l. 60, oznámenie č.l. 62 a zistil tento skutkový stav:

6. Z vylúchu navrhovateľky, starej matky vyplynulo, že od podania návrhu, teda od septembra 2020, kedy navrhovateľka podala návrh o zverenie mal. detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti sa zásadne nič na jej strane ani detí nezmenilo. Navrhovateľka sa od príbuzných dozvedela, že matka detí je v Poľsku vo väzení a mala by tam byť až do 31.3.2021. Matka sa neinformovala o deťoch žiadnym spôsobom. Maloleté deti sú stále u navrhovateľky, ktorá býva na adrese označenej v návrhu, spolu s manželom, so synom a jeho priateľkou. Navrhovateľka je vydatá, nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť voči mal. deťom. Jej manžel je psychicky narušený a poberá na neho opatrovateľský príspevok 470 eur. Ona nepoberá žiaden dôchodok a je evidovaná na úrade práce. Jej manžel vyžaduje osobnú starostlivosť. Nemá žiaden príjem. Syn navrhovateľky pracuje, pomáha jej zabezpečiť chod domácnosti. Jeho príjem je okolo 1.000 eur, finančne jej pomáha. Nájomné za byt činí 600 eur. Rodinné prídavky na maloleté deti poberá a poberá aj rodičovský príspevok, na každé dieťa 196 eur, lebo deti sú jej zverené do náhradnej osobnej starostlivosti neodkladným opatrením. Jej manžel a syn súhlasia, aby deti boli aj naďalej v ich domácnosti. Navrhovateľka sa vie o maloleté deti postarať. So starostlivosťou jej pomáha aj priateľka jej syna.

Nájomnú zmluvu na byt má uzavretú na dobu neurčitú. Vzťah detí k rodine je dobrý a volajú ju mama a vie zabezpečiť chod domácnosti aj starostlivosť o deti, s ktorými nemá žiadne problémy. Zdravotný stav detí je dobrý.

Matka maloletých detí má psychiatrické problémy, navštevuje psychiatra MUDr. Borzoviča, u ktorého je vedená ako psychiatrický pacient. Pred štyrmi rokmi bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení. Dcéra nemá tieto psychiatrické problémy od narodenia, ani lekári nevedia, z čoho problémy vznikli takéhoto charakteru. Odkedy dcéra začala fetovať a drogovať, deti nechala v Prievidzi a odišla. Bolo to v súvislosti aj s jej priateľom. Navrhovateľka nevedela, či priateľ matky detí je tiež v Poľsku vo väzení ako jej dcéra.

Lekár predpisoval matke maloletých detí psychiatrické lieky, či ich užíva, nevedela uviesť. Matka detí sa nevedela za posledný rok o deti postarať. Domnieva sa, že ani teraz by sa dcéra nedokázala o svoje deti postarať. Matka maloletých detí nemá žiaden príjem.

Navrhovateľka nemá žiadne informácie vo veci trestného oznámenia, ktoré podala v septembri 2020 na políciu.

Navrhovateľka je jediná osoba, ktorá je schopná sa postarať o maloleté deti svojej dcéry. Má ešte dvoch synov, jeden je ženatý a má dve deti, ktorý býva v Prievidzi a syn, ktorý býva s ňou v spoločnej domácnosti vo veku 18 rokov. Má aj súrodencov žijúcich v Nitre, ale ona je jediná, ktorá sa dokáže o deti postarať.

7. Kolízny opatrovník uviedol, že naposledy bolo vykonané šetrenie v rodine navrhovateľky v decembri 2020, kedy bolo zistené, že rodina býva vo veľkom 3-izbovom byte, ktorý je zariadený, hygiena bola na veľmi dobrej úrovni a deti majú tiež vyčlenený priestor, ktorý je vhodný na ich výchovu vzhľadom na ich vek. Vzhľadom k tomu, že matka neprejavuje o deti záujem, najlepšie riešenie pre deti bude, keď ich súd zverí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke. Navrhol, aby matka platila na výživu detí mesačne 30 % zo sumy životného minima na každé dieťa na účet úradu práce. V ostatnom sa pridrižovala písomných správ.

8. MUDr. Tibor Borzovič, psychiater vo svojom písomnom stanovisku zo dňa 22.9.2020 uviedol, že matka detí V. K. je v W., túlala sa po uliciach, tvrdila, že nemá deti. Psychiater objektívne zhodnotil poruchy správania, dromománia, inkohorentné verbálne prejavy, apathia, abulia, materské povinnosti nezvláda, nemá záujem o deti, autizmus, psychotická dekompenzácia, rozpad osobnosti. Psychiater uviedol procesuálne ochorenie a naordinoval kontrolu o mesiac. Predpísal pacientke aj lieky.

9. Trvalý pobyt Y. je od 4.11.2017 Mesto Prievidza.

10. Maloletá XX. Zo, nar. X.XX.XXXXe zapísaná v rodnom liste, knihe narodení Matričného úradu D. V. vo zväzku XXX, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XXX. Matka je zapísaná V. K., nar. X.X.XXXX. Otec nie je uvedený.

11. Maloletá X.X.XXXX, D.á, nar. V. je zapísaná v rodnom liste, knihe narodení Matričného úradu W. vo zväzku XXX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX. Matka je zapísaná V. K., nar. X.X.XXXX. Otec nie je uvedený.

12. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 1.10.2020 vyplýva, že spisovú dokumentáciu maloletých detí na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately úrad eviduje od 9.7.2020, kedy ich telefonicky kontaktoval úrad zo ZA. MK., že matka s maloletou F. sa nedostavila k ošetrojúcej lekáre, preto požiadali úrad práce o prešetrenie pomerov na adrese XX.X.XXXX kde mala matka detí trvalý pobyt.

Sociálnym šetrením bolo zistené, že na uvedenej adrese sa matka nezdržiavala približne päť rokov. Následne bola telefonicky kontaktovaná stará matka maloletých detí zo strany matky A. K., ktorá uviedla, že matka s deťmi býva na adrese D., M. XXX.

Dňa 3.8.2020 sa dostavila s maloletými deťmi na úrad v Y., kde uviedla, že s deťmi a priateľom odchádza bývať do W. a pre maloletú E. má v danej krajine vybaveného aj lekára.

Dňa 19.8.2020 sa na úrad práce dostavila stará matka maloletých detí B. ktorá uviedla, že sa s matkou nevie žiadnym spôsobom skontaktovať, má vedomosť, že odišla do Poľska spolu s deťmi a priateľom, ktorý sa má k matke správať neprimerane, fyzicky ju napáda, núti k užívaniu návykových látok, preto žiadala úrad práce o prešetrenie pomerov na adrese D.. Šetrením na tejto adrese bolo zistené, že sa matka s deťmi nevrátila a naďalej sa zdržiava v W..

Matričný úrad Nitra dňa 20.8.2020 informoval úrad práce, že si matka detí nebola prevziať rodný list maloletej B. preto bola opakovane vykonaná terénna sociálna práca v domácnosti starej matky A. K. a na adrese trvalého pobytu matky. Na uvedených adresách sa nezdržiavala.

Stará matka oznámila, že bola na Obvodnom oddelení policajného zboru v Prievidzi, kde oznámila, že má o dcéru a vnúčatá strach, nakoľko sa s ňou dlhšiu dobu dcéra nekontaktovala. Stará matka mala vedomosť, že matka s deťmi sa nachádza vo Varšave a polícia jej mala podať informáciu, že matka s deťmi je v poriadku a nepožiadala o pomoc poľskú políciu.

Dňa 21.9.2020 sa na úrad opakovane dostavila stará matka A. K., ktorá uviedla, že ju mali kontaktovať známi z Poľska, že matka u nich zanechala maloleté deti, avšak matka sa k deťom nevrátila. Následne stará matka vycestovala do M., kde našla matku detí medzi bezdomovcami, v zlom stave, špinavú a preto maloleté deti s matkou priviedla späť. Maloleté deti boli v poriadku a riadne zaopatrené.

Následne stará matka informovala, že s matkou navštívila psychiatrickú ambulanciu MUDr. Borzoviča, ktorú navštevovala aj v minulosti a mala užívať aj lieky. Stará matka počas pohovoru uviedla, že sa o dcéru a jej maloleté deti postará. Po návrate matky s deťmi do jej domácnosti málo spolu komunikovali, matka detí bola utiahnutá a o deti neprejavovala záujem.

Úrad práce prešetril dňa 29.9.2020 pomery na adrese W., N. XA, v domácnosti starej matky, kde sa mala zdržiavať aj matka spolu s deťmi. Sociálnym šetrením bolo zistené, že matka dňa 25.9.2020 opustila deti pred vchodom do domácnosti starej matky, deti zanechala samé na parkovisku. Z tohto dôvodu stará matka podala dňa 28.9.2020 trestné oznámenie na matku detí za opustenie detí.

Ďalej bolo zistené, že stará matka býva v trojizbovom byte, ktorý má v podnájme. V byte okrem starej matky, jej manžela M. K., nar. XX.XX.XXXX, býva aj jej plnoletý syn P. K., nar. XX.X.XXXX spolu s priateľkou T. A., nar. X.X.XXXX a obe maloleté deti P. a E. K. Byt je svetlý, priestranný a zariadený starožitným nábytkom. V byte sa nachádza kuchyňa spojená s veľkou obývačkou, dve spálne, kúpeľňa s vaňou a sprchovým kútom a samostatná toaleta. K bytu patrí aj veľká loggia. Počas šetrenia bola hygiena domácnosti na požadovanej úrovni. Maloletá P. spí spolu so starou matkou na manželskej posteli a maloletá E. v kočíku, pokiaľ im nezabezpečia postieľky. Na domácnosť starej matke prispieva aj jej plnoletý syn, ktorý s nimi býva v domácnosti. Stará matka poberá peňažný príspevok na opatrovanie v sume 476,74 eur, nakoľko sa stará o svojho manžela, ktorý má zlý zdravotný stav.

Stará matka uviedla, že maloleté deti sú zdravé a ošetrojúcou lekárkou je MUDr. Čavojská. Od odchodu matky detí sa o deti nezaujímal a ani sa o deti neinformovala. Neoznámila, kde sa nachádza.

Maloleté deti boli v čase šetrenia riadne zaopatrené, čisto, primerane veku a počasiu oblečené. V prítomnosti starej matky a ostatných členov rodiny sa javili spokojným dojmom. Otcovstvo k maloletým deťom nie je určené.

Matka má ešte z predchádzajúceho vzťahu dve maloleté deti O. K., nar. XX.XX.XXXX a P. K., nar. XX.XX.XXXX, ktoré bývajú v domácnosti otca M. K., nar. XX.XX.XXXX, na adrese W., N. A. K. XXX/X. Otec detí si podal na Okresný súd v Prievidzi návrh na úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, číslo konania 8P/32/2020. Svoj návrh odôvodnil tým, že asi tri roky s matkou detí nežije, odišla s novým priateľom a odvtedy sa o deti stará a zabezpečuje im všetko potrebné pre uspokojenie ich každodenných potrieb.

Prešetrením pomerov v domácnosti starej matky bolo zistené, že v jej domácnosti majú maloleté deti vytvorené vhodné podmienky pre uspokojovanie každodenných potrieb. Nakoľko matka maloleté deti zanechala samé, čím ohrozila ich zdravý psychický a fyzický vývin, na deti sa neinformuje a úrad nemá vedomosť, kde sa matka aktuálne zdržiava a stará matka deťom zabezpečuje riadnu starostlivosť, sa v najlepšom záujme maloletých detí javí, aby bolo návrhu starej matky vyhovené.

13. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 18.decembra 2020 vyplýva, že pomery na strane starej matky sa nezmenili. Skutočnosti uvedené v tejto správe sú totožné so skutočnosťami uvedenými v predchádzajúcej správe úradu práce. Matka maloletých detí XX. Stará sa aj naďalej v čase šetrenia zdržiavala mimo domácnosti svojich detí, ktoré aj naďalej sú so starou matkou A. K.. V. aj naďalej neprejavovala záujem o maloleté deti s tým, že stará matka nevedela uviesť, kde sa konkrétne matka zdržiava. Úrad práce konštatoval, že je v záujme maloletých detí, aby boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti svojej starej matky A. K..

14. Stará XX.X.XXXXala dňa 28.9.2020 na ORPZ SR Prievidza trestné oznámenie na dcéru V. K. a na jej druhu P. T. pre opustenie detí.

15. Súd prvej inštancie vydal dňa 13. októbra.2020 sp. zn. 11P 35/2020 neodkladné opatrenie, ktorým maloleté deti P. K., nar. X.X.XXXX a E. K., nar. XX.X.XXXX dočasne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti A. K., nar. X.X.XXXX, bytom N.

Matka maloletých detí, W. nar. 3XX. je povinná prispievať maloletým deťom P. K., nar. X.X.XXXX a E. K., nar. XX.X.XXXX na výchovu a výživu mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa, ktoré výživné bude zasielať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza a to vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci vopred, počnúc dňom vydania tohto neodkladného opatrenia, do rozhodnutia vo veci samej.

Súd začína z úradnej povinnosti konanie o zverenie maloletých detí P. K., nar. X.X.XXXX a E. K., nar. XX.X.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti A. K., nar. X.X.XXXX, bytom N. XA, W..

Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 17.novembra 2020.

16. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza oznámil súdu, že matka maloletých detí bola od 1.6.2018 do 31.7.2020 poberateľom rodičovského príspevku, naposledy v sume 270 eur mesačne. Od 1.5.2013 do 31.7.2020 poberala rodinný prídavok na detiXX. MUDr. YP. naposledy v sume 74,85 eur mesačne. Úrad práce jej zastavil výplaty štátnych sociálnych dávok, lebo matka nereagovala na výzvu úradu na preukázanie skutočností potrebných na trvanie tohto nároku, na rodičovský príspevok a prídavok na dieťa. Nie je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie a nepoberá dávku v hmotnej núdzi.

17. Sociálna poisťovňa, pobočka Prievidza oznámila, že matka maloletých detí nie je poberateľkou žiadnych dávok.

18. MUDr. Manuel Aguilar, ošetrojúci lekár starej matky A. K. vydal na jej žiadosť dňa 10.12.2020 potvrdenie o jej zdravotnej spôsobilosti vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Menovaná netrpí na žiadne telesné a ani psychické ochorenie, ktoré by jej bránilo vykonávať túto starostlivosť o deti.

19. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza oznámil súdu, že matka maloletých detí bola evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie od 26.5.2015 do 22.11.2015 a pre nespoluprácu bola z evidencie vyradená. Aktuálne nie je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie a nepoberá dávky v hmotnej núdzi a ani žiadne iné príspevky, ani sociálne dávky.

20. Súd prvej inštancie zverejnil dňa 5.1.2021 predvolanie na pojednávanie na úradnú tabuľu súdu aj web stránku a oznámil, že si matka maloletých detí môže predvolanie vyzdvihnúť aj v informačnom centre súdu. Písomnosť bola zverejnená podľa § 116 ods.2 CSP. Po 15-tich dňoch od zverejnenia sa oznámenie, predvolanie považuje za doručené, aj vtedy, keď sa o tom adresát nedozvie. Oznámenie bolo zvesené dňa 26.1.2021.

21. Súd zhodnotením skutkového stavu dospel k záveru, že návrh starej matky je podaný dôvodne.

22. Podľa § 45 odst. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

23. Podľa § 45 ods.2 cit. zákona, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

24. Podľa § 45 ods.3 cit. zákona, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

25. Podľa § 45 ods.4 cit. zákona, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

26. Podľa § 45 ods.5 cit. zákona, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

27. Podľa § 45 ods.6 cit. zákona, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

28. Podľa § 45 ods.7 cit. zákona, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

29. Podľa § 45 ods.8 cit. zákona, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

30. Náhradná osobná starostlivosť je inštitút zverenia dieťaťa do výchovy iného občana ako rodiča. Základným predpokladom zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je, že takéto opatrenie je v záujme dieťaťa. Záujem dieťaťa sa posudzuje objektívne, t. j. správanie rodičov musí byť v rozpore najmä s ustanoveniami § 28 až § 30 Zákona o rodine. Ak rodič túto starostlivosť zanedbáva alebo nie je schopný dieťaťu poskytnúť starostlivosť, v dôsledku čoho je výchova dieťaťa vážne ohrozená, súd môže zveriť dieťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby. Pri výbere vhodnej osoby zákon predovšetkým uprednostňuje príbuzného maloletého, ak spĺňa predpoklady pre výkon tejto činnosti. Takéto riešenie pre dieťa je spravidla najvýhodnejšie, lebo pozná tieto osoby, má k nim prirodzený vybudovaný citový vzťah, nejde do úplne neznámeho prostredia. Práva a povinnosti inej fyzickej osoby, ktorej bolo dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti ustanovuje priamo zákon v ustanovení § 45 ods.4 Zákona o rodine.

Náhradná osobná starostlivosť je vzťah nahradzujúci výkon len tých práv a povinností rodičov, ktoré smerujú na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa. Nenahrádza rodičovský vzťah. Preto rodičovi zostáva naďalej zachovávaná vyživovacia povinnosť. Osoba, ktorej bolo dieťa zverené do starostlivosti nemá voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť. Rodičia sú povinní vyživovať svoje deti, preto súd určí výživné pre dieťa každému rodičovi zvlášť a uloží mu povinnosť poukazovať toto výživné osobe, ktorej bolo dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti rodičovi voči dieťaťu sa posudzujú schopnosti, možnosti a majetkové pomery každého rodiča so zreteľom na odôvodnené potreby dieťaťa (§ 75 ods.1 Zákona o rodine).

Súd skúmal, či sú splnené podmienky a navrhovateľka je aktívne legitimovaná na podanie tohto návrhu, pretože podľa ustanovenia § 45 ods.1 cit. zákona, osobou, ktorej možno maloleté dieťa zveriť sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky. Ďalej súd skúma, či osobou, ktorej možno maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti je osoba, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, ale aj zdravotné, osobnostné a morálne predpoklady a zaručí, že náhradnú osobnú starostlivosť bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Touto osobou je D.a K., stará matka maloletej XXXX a B.K., o ktoré sa ich matka V. KY.Ihodobo nezaujíma žiadnym spôsobom a od septembra 2020 o ne neprejavila žiadny záujem.

Súd mal v konaní za preukázané výpoveďou starej matky, šetreniami kolízneho opatrovníka a potvrdením od ošetrojúceho lekára, že stará matka je spôsobilá na výkon starostlivosti o obe maloleté deti, o ktoré sa ich matka nestará a nezaujíma. Aj podľa potvrdenia psychiatra matka maloletých nie je spôsobilá sa t. č. postarať o svoje deti, jednak z dôvodu jej zdravotného stavu, spôsobom života a

nezájmu o deti. Po narodení sa matka o deti starala a po zoznámení sa so svojím priateľom podľa tvrdenia starej matky začala užívať omamné látky, prestala mať záujem o deti, prestala sa o ne starať, začala mať zdravotné problémy psychiatrického charakteru a musela užívať psychiatrické lieky. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie neodkladným opatrením zveril obe maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ktorá sa o deti stará od septembra 2020, kedy matka opäť odišla a deti jej nechala. Pri opakovaných šetreniach kolíznym opatrovníkom bolo zistené, že stará matka má vytvorené vhodné podmienky aj prostredie na výchovu oboch maloletých detí, nakoľko užíva veľký trojizbový byt, ktorý je zariadený a domácnosť v čase šetrení bola na veľmi dobrej úrovni. Deti v čase šetrení boli zaopatrené a kolízny opatrovník nezistil žiadne nedostatky v domácnosti, v starostlivosti o maloleté deti. Stará matka nemá žiadne informácie a ani kontakt na matku maloletých detí, ktorá sa o deti prestala zaujímať.

Podľa potvrdenia ošetrojúceho lekára, stará matka je spôsobilá vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa, netrpí žiadnymi vážnymi ochoreniami. Ide o fyzickú osobu, ktorá sa vie o maloleté deti postarať, s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá si plní všetky povinnosti vyplývajúce z nájmovej zmluvy, ktorú má uzavretú na dobu neurčitú. Súd prvej inštancie z jej prednesu zistil, že starostlivosť o maloleté deti chce vykonávať úprimne a dobre, vie sa o obe maloleté deti postarať, okrem toho sa stará aj o chorého manžela a so starostlivosťou jej pomáha aj priateľka jej syna bývajúca v ich spoločnej domácnosti. Súd je toho názoru, že stará matka so spôsobom svojho života, ktorý vedie, má všetky predpoklady, aby zabezpečila a aj zaručila správnu výchovu pre obe maloleté deti, pričom v rodine nie sú iní príbuzní, ktorí by spĺňali tieto predpoklady.

Z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že sú splnené podmienky upravené v § 45 ods.1 Zákona o d.ine, preto návrhu starej matky vyhovel a zveril obe maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky A..

31. Súd o rozsahu vyživovacej povinnosti rozhodol v súlade s § 45 ods. 8 cit. zákona a určil matke platiť na výživu na každé maloleté dieťa mesačne 30 % zo sumy životného minima, ktoré bude matka poukazovať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, vždy do 15-teho dňa v tom-ktorom mesiaci s účinnosťou od 1.októbra 2020. Súd tak rozhodol z dôvodu, že matka podľa dostupných potvrdení úradu práce a Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza nemá žiaden príjem.

32. Návrh bol podaný dňa 22.9.2020, súd počiatok výživného určil od 1.10.2020 v súlade s návrhom kolízneho opatrovníka, s čím sa stotožnila aj stará matka. Matka je povinná zaplatiť nedoplatok na výživnom za obdobie od 1.10.2020 do 31.1.2021 v mesačných splátkach vo výške 10 eur spolu s bežným výživným až do úplného zaplatenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na odvolací súd - súd II. inštancie, písomne v troch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.